

10

העדשה
אלישע נדב

העדשה

← אלישע נדב

שר החוץ של בחריין, שר החוץ האמירוטי, נשיא ארה"ב וראש מחשלת ישראל על חרפסת הבית הלבן, כ"ו באלול, 15.9 | צילום: אלכס וונג, גטי אימג'ס

בהזדהות עם מעשהו של אברהם אבינו. חלקת הקבר שלו משקיפה היום, ממעין מרפסת, על אפיק נחל צין. בהרצאה שנשא ראש הממשלה הראשון ב-1962 על דמותו של אברהם הוא הבהיר את החיבור בין ימי האבות ובין ימינו: "טבעי הרבר שבישראל עצמאית מרגיש עצמו יהודי צעיר יותר קרוב – מבחינה יהודית – לתקופת המקרא מאשר לעיירה בגולה".

← **העברי.** אף שנתניהו רחוק מלהיות דתי, בתור בנו של היסטוריון הוא מכיר היטב במעמדו של אברהם, אבי ההיסטוריה היהודית. התודעה הישראלית-אברהמית שלו היא של אברהם: "כל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד". ביבי אחד מול כל העולם. "פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם, ומתחיל ללכת", שורר אמיר גלבוץ.

← **המון גויים.** ופתאום שם, על המרפסת בבית הלבן, זה משתנה. יש לנו אברהם אחר, העברי; אבל יש גם "אב המון גויים". בקוראן הוא מכונה "ח'ליל אללה", ידיר האלוהים, אבל עכשיו הוא יוצר ידירות גם בין העמים: אוהלו פתוח לארבע רוחות השמיים, ו"לכל הנפגש ברכו קורא הוא שלום".

אברהם, תחריט עץ מאת אפרים משה ליליין, 1908

השיג את תצלום חייו, תמצית מורשתו, והוא מונצח בעורו עומד על המרפסת.

← **דיוקן.** חוזה המדינה בנימין זאב הרצל נראה משקיף ממרפסת מלון "שלושת המלכים" בבאזל, בימי הקונגרס הציוני החמישי ב-1901, בצילומו של אפרים משה ליליין. הוא היה ממייסדי בית הספר לאמנות "בצלאל", מהציירים המפורסמים ביותר בראשית הציונות, וגם צלם דיוקנאות מוכשר. ביצירתו הוא חיבר בין רמויות תנ"כיות, נושאים ציוניים ונופי הארץ, בשפה חזונית שהשפיעה רבות על הפצת הרעיונות בין יהודי העולם. את דמות דיוקנו המזוקנת של הרצל, למשל, הוא חיבר עם איורי משה רבנו, גואל העם. באחד הציירים המוכרים ביותר שלו עומד אברהם 📧 בברית בין הבתרים, בעת ההבטחה האלוהית לעם גדול שיצא ממנו – "הבט נא השמימה וספור הכוכבים".

← **מעשה אבות.** מאז ליליין, מנהיגי הציונות הרוצים להתחבר לרוחם של האבות המייסדים מצטלמים על מרפסת כהרצל. לחלופין, הם עושים כמעשה אברהם ויורדים לנגב. דוד בן-גוריון, למשל, יצא לשדהבוקר

בואו נדבר על אברהם. אבינו. זה שבשמו נכרת השבוע הסכם שלום. אברהם שצעד מחרן לכנען, ירד למצרים, כרת בריתות אזוריות, וגם נלחם. ואולי יותר מהכול: האיש שהפיץ את האמונה באל אחד. מפץ אמוני שעיצב את העולם אלפי שנים קדימה.

← **אב קדמון.** "הסכם אברהם" הוא שמו הרשמי של הסכם השלום שנחתם השבוע בווינגטון בין ישראל לאיחוד האמירויות ולבחריין. פסקאות הפתיחה של ההסכמים מנסות לחבר – היסטורית ודתית – בין תושבי המדינות, "מתוך הכרה בכך שהעם הערבי 📍 והעם היהודי 📍 הם צאצאיו של אב קדמון משותף, אברהם, והחליטו, ברוח זו, לטפח במזרח התיכון מציאות שבה חיים מוסלמים, יהודים, נוצרים ועמים מכל הדתות, העדות, האמונות והלאומים".

← **דרך מרפסת.** באופן אבסורדי פתחו נציגי המדינות את הטקס בהצהרות ממרפסת 📍 הבית הלבן מעל המרשאה הדרומית, שהאורחים צפו בהם ממנה. עד היום צירוף המילים "נתניהו" ו"מרפסת" כוון להזכיר אירוע אחד ב-1995 מעל כיכר ציון. אך לא עוד. נתניהו